

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento

Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	O05G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	González Arribas, Brais			
Profesorado	González Arribas, Brais			
Correo-e	brais.gonzalez.arribas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse tres problemáticas esenciais: a) as relativas ás cuestións específicas que encara a filosofía contemporánea b) as que refiren aos elementos que definen a cultura actual e o xeito en que se relacionan nela a modernidade e a postmodernidade, c) as que poñen en liza as principais propostas filosóficas do s. XX e XXI. O enfoque é eminentemente filosófico: reflexivo, argumentativo e crítico.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D6	Capacidade de xestión da información
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que atinxen á totalidade	A1 A2 A3	B8	C14 C23 C34	D1 D14
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento	A1 A2 A3	B4 B8	C23 C34	D14
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na nosa configuración mental.	A1 A2 A3	B8	C23 C34	D14
Coñecer as ideas que forxan o noso presente.	A1 A3 A5	B8	C14 C23 C34	D13 D14
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos	A3	B8	C34	D1 D3 D14
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A3	B8		D1 D6 D14
Capacidade para interpretar criticamente os textos e para formular problemas	A3	B8	C13	D1 D14

Contidos

Tema

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos	1.- Introducción: filosofía, historia e problemas específicos
2.- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados	2.1.- A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.2.- A filosofía no mundo global.
3.- Os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.	3.1.- Filosofías do século XX. 3.2.- A posmodernidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	15	22	37
Seminario	8	0	8
Traballo tutelado	6	41.5	47.5
Lección maxistral	18.5	0	18.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	34	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do curso e explicación de como se desenvolverán as distintas actividades que debe facer o alumnado
Seminario	Información de como se desenvolven estas sesións e presentación do tema de análise, partindo dun texto ou un documento gráfico
Seminario	Entrevistas do alumnado co profesor da materia para resolver dúbidas, asesorar, etc.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo de introdución á investigación vencellado cos temas da materia de estudo
Lección maxistral	Exposición, por parte do profesorado, dos temas do programa

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento por parte do profesorado dos traballos obrigatorios que se han de realizar para superar a materia. No caso de activarse o protocolo de continxencia empregaranse os medios telemáticos de atención ó alumnado: a plataforma de teledocencia, o despacho virtual e Moovi para garantir á atención ó alumnado.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Seminario	Presentación e debate dun tema.	20	A3	B8	C13 C23 C34	D1 D3 D6 D14
Traballo tutelado	Valoración do traballo de iniciación á investigación. Serase esixente coa adecuación do resultado aos criterios esixidos para este tipo de actividade.	30	A3	B8	C13 C23	D1 D3 D6 D14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen sobre o temario da materia. A xuízo do profesor/a responsable da materia, as preguntas poden ser longas, curtas e/ou tipo test.	50	A1 A2 A3		C23	D1 D14

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA CONVOCATORIA: O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia. SEGUNDA CONVOCATORIA: De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas exclusivamente co exame da convocatoria de xuño-xullo. Con todo, se o alumnado presentou e superou as partes prácticas durante o curso, gardaráselle a nota para facer media co exame da convocatoria de xuño-xullo, pero non se poderán presentar as prácticas na segunda convocatoria. ALUMNADO NON PRESENCIAL: O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir a titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: 1.- Unha proba de contidos teóricos (ata 5 puntos, 50%). 2.- Un traballo, a determinar polo profesor/a (ata 3 puntos, 30%). 3.- O resumo de dous libros, a determinar polo/a profesor/a responsable da materia (ata 2 puntos 20%). Para aprobar é preciso alcanzar o 50% da puntuación en cada unha das 3 probas. Os criterios de avaliación da segunda convocatoria son os mesmos tanto para o alumnado presencial como para o non presencial.

As datas oficiais de exame poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado de organización académica, espazo "datos de exames".

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por tanto, como aprobadas neste curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayestarán, Ignacio, **Filosofía en un mundo global**, Cátedra, 2008
Giner, Salvador, **Historia del pensamiento social**, Ariel, 2008
Lyotard, Jean-François, **La condición postmoderna. Informe sobre el saber**, Cátedra, 1994
Butler, Judith, **El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad**, Paidós, 2007
Foucault, Michel, **Vigilar y castigar**, Siglo XXI, 2003
Heidegger, Martin, **Carta sobre el humanismo**, Alianza, 2010
Toulmin, Stephen, **Cosmópolis. El trasfondo de la modernidad**, Península, 2001
Derrida, Jacques, **Posiciones**, Pre-Textos, 2014
Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., **Dialéctica de la Ilustración**, Trotta, 2018
Rancière, Jacques, **El maestro Ignorante**, Laertes, 2003
Fanon, Frantz, **Los condenados de la tierra**, Txalaparta, 1999
de Beauvoir, Simone, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017
Latouche, Serge & Harpagès Didier, **La hora del decrecimiento**, Octaedro, 2011
Horta, Óscar, **Na defensa dos animais**, Axóuxere, 2019
Arribas, Brais, **Transhumanismo**, Euseino?, 2021

Bibliografía Complementaria

Vidarte, Paco e Rampérez, Fernando, **Filosofías del siglo XX**, Síntesis, 2005
Marcuse, Herbert, **El Hombre unidimensional: ensayo sobre la ideología de la sociedad industrial avanzada**, Planeta-Agostini, 1993
Cruz, Manuel, **Filosofía contemporánea**, Taurus, 2002
Peretti, Cristina e Rodríguez Marciel, Cristina (eds.), **12 pensadores (y uno más) para el siglo XXI**, Dykinson, 2014

Mbembe, Achille, **Crítica de la razón negra**, Futuro anterior, 2016

Mies, Maria & Shiva, Vandana, **Ecofeminismo**, Icaria, 2014

Arribas, Brais, **Vir a menos: crítica da razón nihilista**, Axóuxere, 2019

Bourdieu, Pierre & Passeron Jean-Claude, **La reproducción**, Siglo XXI, 2019

Lipman, Matthew et. Alíi, **La filosofía en el aula**, Ediciones de la Torre, 1992

Díaz, Esther, **Posmodernidad**, Biblos, 1999

Recomendacións

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).
